

Висновки щодо сучасного стану Києва в цілому

Загальні висновки:

- За 30 останніх років у місті не відбувалось модернізації систем енергозабезпечення, інженерні мережі та споруди майже вичерпали проектний ресурс.
- За 30 останніх років не було значних капіталовкладень в енергетичний сектор міста, існуючі енергетичні технології Києва вже не використовуються у інших столицях Європи.
- Київ займає останнє, 30 місце у рейтингу столиць Європи в категорії енергоефективності (за результатами дослідження британської дослідної компанії «The Economist Intelligence Unit», проведеного за методологією «European Green City Index»).

Енергетична політика міста та планування:

- Енергетична політика міста практично була відсутня 30 останніх років. Ресурсна база проектних рішень систем енергозабезпечення міста, що була закладена у 50-60 роки минулого століття майже вичерпана. Довгострокове зростання цін на енергоносії у світі ставить основну загрозу для розвитку міста у найближчі роки.
- Дві останні п'ятирічні програми міста по енергозбереженню (2000 - 2010 рр.) фінансувалися на 7 та 9 відсотків, що демонструє реальне відношення менеджменту міста до енергетичного планування та зниження енерговитрат.
- Організаційна структура керування енергетичним сектором та бюджетне планування міста являються застарілими, наслідуваними від СРСР та стають основними бар'єрами для модернізації.
- Ключові Директиви ЄС у енергетичному та екологічному секторі ніяк не імплементовані у існуючу нормативну та законодавчу базу, що лишає місто стратегічних орієнтирів для модернізації.

Фінансування модернізації:

- Досвід Європейських країн свідчить, що бюджетні кошти міста використовуються переважно для забезпечення поточних витрат, пов'язаних з утриманням та обслуговуванням життєдіяльності міста.
- Основним напрямком використання бюджетних коштів міст є підготовка проектів модернізації до фінансування та впровадження пілотних проектів.
- Розвиток та модернізація ключових секторів міст у світі забезпечується виключно за рахунок зовнішнього фінансування з залученням коштів інвесторів та банків.

- Існуюча за останні 30 років інвестиційна, бюджетна та фінансова політика міста є недієздатною для енергоефективної модернізації міста.

Висновки в рамках МЕРП Києва

Загальні висновки:

- Вперше в історії міста розроблений МЕРП Києва – середньостроковий план дій (2012 – 2016 рр.) в енергетичній сфері згідно із загальноєвропейською методикою та «Угодою мерів», що була підписана головою КМДА у 2011 році.
- МЕРП Києва спрямований на реалізацію двох задекларованих ініціатив «Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року»: «Першокласна інфраструктура» та «Ощадлива енергетика».

Енергетична політика міста та планування:

- Енергетична політика міста сформована згідно МЕРП Києва у трьох ключових секторах міста - «Будівлі житлового фонду», «Будівлі закладів бюджетної сфери», «Система централізованого теплопостачання». Головним напрямком МЕРП Києва є термомодернізація бюджетних та житлових будівель міста.
- Вперше пропонується системна зміна інвестиційної та інформаційної політики міста шляхом впровадження цільових бюджетних програм у рамках «м'яких» заходів (розділ 6), що дає можливість переходу від песимістичного сценарію МЕРП Києва до оптимістичного.
- Законодавчі, нормативні та фінансові рамки значно обмежили обсяги впровадження МЕРП Києва. Енергетичне планування потребує значного часу для залучення фінансування та інвестиційної підготовки проектів. Тому, в окремий напрямок МЕРП Києва «Заміщення природного газу місцевими видами палива та енергії на 60%» виділені п'ять перспективних проектів (підрозділ 5.5), що потребують залучення зовнішнього фінансування.

Фінансування проектів модернізації:

- Існуючі можливості бюджетного фінансування не дозволяють забезпечити виконання «Угоди мерів». Для виконання «Угоди мерів» потрібне додаткове фінансування.
- Надходження до бюджету розвитку за останні чотири роки становили до 10% (близько 1 500 млн. грн.) від загального бюджету міста. Ці кошти, окрім вирішення завдань з енергозбереження, спрямовуються на фінансування багатьох бюджетних програм, що не пов'язані з енергоефективністю.
- Існуючі фінансові рамки та політика міста є головним бар'єром для енергоефективної модернізації.

Рекомендації непрямої дії

Загальні рекомендації:

- На базі МЕРП Києва почати розробку SEAP - Плану сталого енергетичного розвитку Києва до 2020 року. Це дозволить завершити вирівнювання енергетичних планів міста з планами європейських столиць. Потрібно наказом голови КМДА затвердити обов'язковість виконання МЕРП Києва для всіх структурних підрозділів КМДА.
- Затвердити індикативні показники виконання МЕРП Києва для бюджетів 2012 - 2016 рр. та назначити головних розпорядників коштів згідно з проектними напрямками.

Енергетична політика міста та планування:

- Провести адміністративну реформу у секторі енергоефективності КМДА та створити організаційні структури керування та модернізації згідно європейського досвіду, перевіреного часом (Київське енергетичне агентство та комунальне ЕСКО).
- залучити до енергетичної модернізації міста провідні західні компанії та банки, створивши належні умови партнерства та ринкових відносин.
- Створити постійні робочі групи по проектним напрямкам МЕРП Києва, як контрольні та виконавчі механізми реалізації енергетичної політики міста.

Фінансування проектів модернізації:

- Припинити безсистемне та позапрограмне пряме бюджетне фінансування проектів та заходів без економічного обґрунтування згідно банківських методик та відсутності прямих показників ефективності та гарантій кінцевих результатів.
- Найвищий пріоритет для залучення бюджетного фінансування проектів надати принципу співфінансування із залученням коштів інвесторів та банків, де на 20% бюджетних коштів залучається 80% зовнішнього фінансування.
- Другий пріоритет для залучення бюджетного фінансування проектів надати бюджетним програмам «м'яких» заходів та проектам заміщення природного газу місцевими видами палива та енергії, де на 2 % бюджетних коштів залучається 98% зовнішнього фінансування.
- Для залучення зовнішнього фінансування проектів МЕРП Києва створити постійно діючу робочу групу, що очолить переговорний процес.

Рекомендації прямої дії

Загальні рекомендації:

- Розробка плану дій згідно МЕРП Києва на 2012 рік, бюджетування та залучення головного розробника SEAP Києва має бути вирішене КМДА не пізніше серпня 2012 року. При здійсненні цих умов, виконання «Угоди мерів» буде можливим.
- Створити належну управлінську структуру для реалізації МЕРП Києва у місті згідно світового стандарту «Системи енергетичного менеджменту» ISO 50001.

Нормативні та законодавчі рекомендації:

- З метою виконання доручення Президента України від 22.08.11 № 1-1/1844 підготувати на підставі МЕРП Києва проект Закону України «Щодо державної підтримки програм комплексної термомодернізації будівель та заміщення природного газу місцевими видами палива та енергії у місті Києві».
- Окремим розпорядженням голови КМДА впровадити перехід з 2013 року при підготовці бюджетних пропозицій з енергоефективності на підставі економічно обґрунтованих цільових бюджетних програм з підготовкою ТЕО за методиками європейських банків. Основною схемою фінансування проектів вважати схему співфінансування із залученням коштів інвесторів та банків.
- Спільно з НКРРКП, МРРБ та ЖКГ почати впровадження пілотного проекту фінансування термомодернізації будівель закладів бюджетної сфери міста за рахунок інвестиційної складової у тарифах на теплову енергію. Створити цільову робочу групу по впровадженню пілотного проекту з 2013 року.
- Призначити знов створену комунальну ЕСКО головним розпорядником бюджетних коштів та програм термомодернізації будівель закладів бюджетної сфери, а також коштів на енергозабезпечення та експлуатацію модернізованих будівель закладів бюджетної сфери.
- Розробити та затвердити Київські будівельні норми для нових та існуючих будівель, що відповідають вимогам нової Директиви ЄС з енергетичної ефективності будівель.
- Внести від КМДА до МРРБ та ЖКГ зміни до ДБН В.2.5-39:2008 С.31 щодо розміщення ІТП у житлових будівлях, пропонувані ПрАТ СТЕК.
- Створити постійно діючу робочу групу КМДА по змінам до нормативної та законодавчої бази модернізації міста до 2020 року згідно законодавства та ключових Директив ЄС.